SUOMEN KÄTILÖLIITTO – FINLANDS BARNMORSKEFÖRBUND RY

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

17.4.2017

Asia:
KAA 3/2016 vp / Asiantuntijapyyntö
Eduskunnan lakivaliokunta

Eduskunnan lakivaliokunta asiantuntijalausuntopyyntö koskien kansalaisaloitetta uuden äitiyslain puolesta:

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa Suomen Kätilöliitolta koskien kansalaisaloitetta uuden äitiyslain puolesta.

Suomen Kätilöliitto ry lausui 10.1.2014 Oikeusministeriön lausuntopyyntöön mietinnöstä isyyslain uudistamiseksi (56/2013) seuraavaa:

”Muutosehdotuksen kielteisenä piirteenä voidaan pitää Kätilöliiton näkemyksen mukaan sitä, että samaa sukupuolta olevien parien eriarvoisuus kasvaisi verrattaessa heitä eri sukupuolta olevien parien tilanteisiin. Lakimuutos ei ole näiltä osin yhdenmukainen, eikä se edistä kansalaisten tasa-arvoa. Myös Euroopan Ihmisoikeustuomioistuin on ottanut vuonna 2013 kantaa asiaan ja todennut, että samaa sukupuolta olevilla avopareilla on oltava samat oikeudet kuin eri sukupuolta olevilla avopareilla. Kätilöliitto suosittaa, että myös samaa sukupuolta olevilla, niin sanotuilla naispareilla, olisi yhtäläinen oikeus jo raskausaikana vanhemmuuden tunnustamiseen ilman nykyistä raskasta ja pitkäkestoista adoptioprosessia. Ruotsin, Norjan ja Tanskan mallit toimivat hyvänä esimerkkinä siitä, että rekisteröityä parisuhdetta ei tarvita, kuten ei eri sukupuolta olevienkaan tarvitse olla avioliitossa. Tämä kansalaisten yhdenvertaisuuden ja kaikkien syntyvien lasten tasavertaisuuden takaaminen vanhemmuuden määrittymisessä nähdään Kätilöliitossa erittäin tärkeäksi asiaksi ja se tulee lisätä lakimuutokseen. Lain nimen tulisi silloin muuttaa vanhemmuuslaiksi nykyisen isyyslain sijaan.”

Kätilöliitto haluaa korostaa, että YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen 2. artikla kieltää lapsen syrjinnän hänen vanhempiensa ominaisuuksista johtuen. Vanhempien sukupuoli ei saa vaikuttaa lapsen oikeudelliseen asemaan syntymähetkellä. Tällä hetkellä näin kuitenkin edelleen Suomessa tapahtuu.

Kätilöliitto vahvasti puoltaa kansalaisaloitetta ja uuden äitiyslain hyväksymistä. Äitiyslaki turvaisi lapsen tosiasialliset perhesuhteet alusta asti ja se on Kätilöliiton asiantuntemuksen mukaan erityisen tärkeää.

Kätilöliitto muistuttaa, että esimerkiksi synnytyksen aikaisten komplikaatioiden vuoksi synnyttäjän menehtyessä saattaa nykykäytännön mukaisesti syntyä tilanne, jossa syntynyt lapsi jää vaille juridista vanhempaa. Äitiyslaki selkiyttäisi Kätilöliiton näkemyksen mukaan lapsen oikeudellisen aseman syntymästä asti. Jos lapsen vanhemmat eroavat raskausaikana, äitiyslaki turvaa lapsen oikeuden elatukseen ja perintöön myös toiselta vanhemmaltaan sekä antaa lapselle oikeuden tavata

Suomen Kätilöliitto, Asemamiehenkatu 4, 00520 Helsinki
p. 040 701 8225 e-mail: toimisto@suomenkatiloliitto.fi

toista vanhempaansa. Kätilöliitto haluaa erityisesti korostaa, että äitiyslaki myös turvaisi lapsen tilanteen, jos toinen vanhemmista kuolee raskauden aikana tai synnytyksessä. Kätilöliitto yhtyy näkemykseen, että äitiyslaki säästää myös yhteiskunnan resursseja, kun naisparit eivät enää joudu läpikäymään turhaa perheen sisäisen adoption prosessia selvissä tilanteissa.

Kätilöliitto puoltaa vahvasti edelleen vuonna 2014 esille tuomaamme näkemystä, että tulevaisuudessa olisi järkevämpää säätää yksi vanhemmuuslaki erillisten isyys- ja äitiyslakien sijasta. Vanhemmuuslaissa olisi mahdollista huomioida myös transsukupuolisten ja sukupuoleltaan moninaisten vanhempien tarpeet erillislakeja paremmin.

Kätilöliitto puoltaa kansalaisaloitteen esitystä äitiyslain säätämisestä täsmälleen valmistellussa muodossa, koska laajapohjaisesti valmistellun esityksen hyväksymiseen eduskunnassa on todelliset edellytykset.

Helsingissä 17.4.2017

Millariikka Rytkönen
puheenjohtaja
Suomen Kätilöliitto – Finlands Barnmorskeförbund ry

Suomen Kätilöliitto, PL 100, 00060 Tehy
p. 09-1552790; fax 09-1462917
toimisto@suomenkatiloliitto.fi